

DEMENTIE IS EEN VAK

Opa (O.) zit onderuitgezakt in de zetel. De deur gaat open. Zijn kleinzoon (K.) komt binnen.

O: Ken ik u van ergens?

K: Ik denk het niet.

O: Weet u dat zeker? Ik heb het gevoel dat we elkaar al eerder hebben ontmoet.

K: Opa, doe nu niet alsof je me niet herkent.

O. grinnikt.

O: Ik oefen op dementie.

K: Je wordt er elke dag beter in. Nog een paar jaar en je bent volleerd.

O. komt overeind.

O: Het spijt me, maar ik kan niet lang blijven.

K: Waar ga je heen? Het is twee uur in de ochtend.

O: Naar huis.

K: Hoe kun je nu naar huis gaan? Je woont hier.

O: Ik ga koffie drinken bij mijn moeder. Ze woont aan de overkant.

K: Je moeder is al twintig jaar dood.

O. laat zich in de zetel zakken en snikt.

O: Dat wist ik niet. Heeft ze geleden?

K: (*ernstig*) Ik zal het aan mijn vader vragen. Maar ik betwijfel of hij het zich zal herinneren. Het is al zolang geleden.

O. snikt luider.

O: Zeg dat het niet waar is.

K: Dat wat niet waar is?

O: (*jammerend*) Dat ze lang geleden heeft.

K: Ik zei niet dat ze lang geleden heeft. Ik zei: het is al zolang geleden.

O. lacht.

O: Je trapte er in. Je dacht dat ik echt aan het huilen was. Is het niet?

- K: Dat dacht ik inderdaad en ik hoopte daarnet dat je zou stikken van het lachen. Heb je al eens naar buiten gekeken?’
- O: Naar buiten?
- K: Ja, naar buiten.
- O: Het is donker.
- K: Inderdaad, het is donker. Wat denk je dat ik hier ’s nachts kom doen?
- O: Dat vraag ik me ook af.
- K: Doe niet alsof je het al vergeten bent. Je hebt mijn ouders om halfeen wakker gebeld, om te zeggen dat de traiteur je eten nog steeds niet had gebracht.
- O: Die komt altijd op klokslag twaalf.
- K: Twaalf uur ’s middags. Niet ’s nachts. Gisteren heb je hen wakker gebeld om te zeggen dat je je tanden niet meer kon vinden. Het duurde tien minuten voor ze begrepen wat je wilde zeggen. Ik heb meer dan een uur gezocht voor ik doorhad dat je twee handelingen met elkaar had verwisseld. Je had je onderbroek in een glas met reinigingswater gestoken en je gebit in de wasmand gegooid. En de nacht daarvoor heb je hen laten schrikken door je eigen overlijden te melden. Ik heb je getroost tot het ochtend was en je proberen uit te leggen dat je een nachtmerrie moet hebben gehad. Mijn ouders vinden dat het zo niet langer kan.
- O: Gaan ze mij opsluiten?
- K: Het is aan vader om te beslissen.
- O: Zul je me komen opzoeken?
- K: Ja, maar overdag als je dat goedvindt.

K. steekt zijn kin in de lucht en snuift aandachtig.

- K: De afvoer is verstopt en je bent in de gootsteen blijven plassen. Ik ruik de stank tot hier. Ik zal morgen ontstopper voor je kopen.
- O: Ga je het aan hen vertellen?
- K: Nee. En zolang je je afwas niet in het toilet doet en opbelt om te zeggen dat je je servies hebt doorgespoeld, denk ik dat je hier nog wel een tijdje zult mogen blijven wonen.
- O: Ook als ze te weten komen dat ik mijn afwas gewoon in de gootsteen blijf doen?
- K: Nu je het zegt: waar was je af?
- O: In bad. Ik gebruik het toilet al om mijn voeten in te wassen.

O. grinnikt en tast vervolgens om zich heen.

- O: Nu je hier toch bent: ik kan mijn bril nergens vinden.

- K: Je hebt hem op.
O: O, dat had ik niet gezien.

O. grinnikt weer. Zijn gegrinnik gaat over in een hoestbui. K. klopt hem op de rug.

- K: Genoeg gelachen voor vannacht. Is het niet?
O: Blijf nog even. Ik vind het leuk om gezelschap te hebben. Neem iets te drinken. De glazen zijn proper. Ik heb ze niet afgewassen. Ik zweer het.
K: Nee, ik moet gaan. Anders wordt mijn moeder ongerust. Ze doet geen oog dicht voor ik terug ben.
O: Zal ik morgen rond hetzelfde uur opbellen, om te zeggen dat ik hen nooit meer wakker zal bellen?
K: Je zult iets beters moeten verzinnen om me tot hier te krijgen.
O: Wat dacht je van een brandje? Ik leg mijn pijp in bed en ga zelf in de asbak zitten.
K: Je kunt beter niet met vuur spelen voordat je je diploma hebt gehaald.
O: Mijn diploma?
K: Je studeert toch dementie?
O: Dat was ik vergeten.
K: Dan ben je op de goede weg.

O. en K. glimlachen naar elkaar.

- O: Weet je wat ik een fijne gedachte vind? Als ik mijn diploma heb, zal ik in elk rusthuis aan de slag kunnen, terwijl jij met jouw diploma misschien geen werk zult vinden.
K: Als ik mijn diploma ooit haal, want ik heb een opa die me elke nacht uit bed belt.
O: Ik bel je ouders uit bed. Niet jou. Ik zou mijn zoon nooit naar een dementerende, oude man toesturen. Ik zou zelf komen.
K: Wees blij dat ze mij sturen. Als mijn vader tot hier komt, dan is het om te verhuizen. De kamers in een rusthuis zijn zo klein dat je er niet meer dan één kast zult kunnen zetten. Er zal te weinig plaats zijn voor al je boeken en schilderijen.
O: Ik hoop dat hij pas komt wanneer ik mijn diploma heb, dan hoef ik zelf niet meer te beslissen over wat ik meeneem. Weet je dat ik in mijn testament enkele clausules heb laten opnemen die hem nog jarenlang 's nachts zullen doen wakker schrikken? Jij zult voor het eerst op beide oren kunnen slapen. Ik wil mijn bezit aan jou overmaken.

- K: Zouden jullie het niet beter bijleggen.
- O: Wat valt er bij te leggen? Hij vindt dat ik het leven niet ernstig neem en dat hij geen enkel zinnig gesprek met me kan voeren.
- K: Dat is toch zo.
- O: Ken ik u ergens van?
- K: O, nee, dit mag je alleen vragen wanneer ik binnenkom.
- O: Weet u dat zeker? Ik heb het gevoel dat we elkaar al eerder hebben ontmoet.
- K: Waarschijnlijk hebben we elkaar morgen voor het eerst gezien. Bel hen op om je eigen telefoonnummer te vragen.
- O: Dat is een leuke. Dan kunnen ze jou wakker maken om het in het telefoonboek voor me op te zoeken.